

SENAT DE BELGIQUE | BELGISCHE SENAAAT

SESSION DE 1956-1957

ZITTING 1956-1957

SEANCE DU 22 MAI 1957

VERGADERING VAN 22 MEI 1957

Rapport de la Commission des Colonies chargée d'examiner le projet de loi contenant le Budget des Recettes et des Dépenses extraordinaires du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1957.

Verslag van de Commissie van Koloniën, belast met het onderzoek van het wetsontwerp houdende de Begroting der Buitengewone Ontvangsten en Uitgaven van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1957.

Présents : M. W. VAN REMOORTEL, président ; MM. BLOCK, DELPORT, DULIEU, EDEBAU, ESTIENNE, GILSON, MARTENS, PAIRON, PHILIPS, VAN BELLE, Mme VANDERVELDE, MM. VAN GERVEN, YERNAUX et MOUREAUX, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de budget extraordinaire du Ruanda-Urundi pour l'exercice 1957 peut se résumer comme suit :

Dépenses :

Dépenses non prévues dans le Plan décennal fr.	10.826.000
Dépenses relatives au Plan décennal fr.	571.151.000
Total des dépenses fr.	581.977.000

Recettes :

(y compris une avance de l'Etat Belge de 400.000.000 fr.) . . . fr.	409.990.000
---	-------------

Excédent des dépenses fr. 171.987.000

à couvrir au moyen des reliquats disponibles des avances précédentes consenties par l'Etat Belge au Territoire sous tutelle.

La presque totalité des recettes extraordinaires du Ruanda-Urundi pour 1957 est, comme les années précédentes, constituée par l'avance

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het ontwerp van buitengewone begroting van Ruanda-Urundi voor het dienstjaar 1957 kan samengevat worden als volgt :

Uitgaven :

Uitgaven niet voorzien in het Tien-jarenplan fr.	10.826.000
Uitgaven betreffende het Tien-jarenplan fr.	571.151.000
Totaal van de uitgaven fr.	581.977.000

Ontvangsten :

(met inbegrip van een voorschot van de Belgische Staat groot 400.000.000 fr.) fr.	409.990.000
---	-------------

Uitgavenoverschot fr. 171.987.000

te dekken door middel van de beschikbare saldo's van vroegere voorschotten van de Belgische Staat aan het Trustgebied.

De buitengewone ontvangsten van Ruanda-Urundi voor 1957 bestaan, zoals de vorige jaren, bijna in hun geheel uit het voorschot van België

R.A 5272

Voir :

Doc. du Sénat :

78 (Session de 1956-1957) : Projet de loi.

R.A 5272

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

78 (Zitting 1956-1957) : Wetsontwerp.

de la Belgique (400.000.000 fr.). Cette avance est la huitième des interventions de la Métropole qui, depuis 1950, se totalisent à fr. 2.700.000.000. L'aide que celle-ci a apporté de la sorte au Ruanda-Urundi représente un effort appréciable.

Quant aux dépenses, elles se répartissent comme suit :

Dépenses non prévues au plan décennal :

Investissements du portefeuille fr.	4.000.000
Acquisitions foncières et immobilières	500.000
Divers : subsides pour frais de construction de bâtiments; lutte contre les épizooties; dépenses relatives à l'émigration d'indigènes	6.326.000
Fr.	10.826.000

Dépenses relatives au plan décennal :

Transports fr.	96.412.000
Équipement scientifique et services publics	129.676.000
Logement des indigènes	26.840.000
Electricité et approvisionnement en eau	186.535.000
Instruction des indigènes	41.084.000
Hygiène et installations médicales	23.811.000
Développement agricole	66.793.000
Fr.	571.151.000

Pour l'exécution du Plan décennal, l'autorisation d'engagement de certains projets porte sur un montant supérieur au crédit de paiement de l'année, pour permettre la passation de commandes dont l'exécution déborde sur l'exercice suivant. C'est ce qui explique la différence entre les montants des autorisations d'engagement et ceux des crédits des art. 15, 20, 21bis et 23.

Il en avait été de même en 1956, et le présent budget prévoit des crédits, à concurrence de 74.600.000 fr., pour paiement de dépenses engagées en vertu d'autorisations accordées au B.E. 1956.

Les principales réalisations prévues par le B.E. 1957 du Ruanda-Urundi sont :

- La continuation des travaux de l'axe routier Usumbura-Kigali.
- L'extension des installations portuaires d'Usumbura ainsi que les travaux de construction de l'aérodrome d'Usumbura.

(400.000.000 fr.). Dit voorschot is de 8ste bijdrage van het Moederland, die, samen met de vorige, sinds 1950 2.700.000.000 fr. bedraagt. De hulp welke ons land aldus aan Ruanda-Urundi heeft verleend, vertegenwoordigt een grote inspanning.

De uitgaven vallen uiteen als volgt :

Uitgaven niet voorzien in het Tienjarenplan :

Beleggingen van de portefeuille fr.	4.000.000
Verkrijgingen van gronden en van onroerende goederen	500.000
Allerlei uitgaven : toelagen voor de kosten van het optrekken van gebouwen, strijd tegen de epizootieën ; kosten in verband met de uitwijking van inlanders	6.326.000
Fr.	10.826.000

Uitgaven betreffende het Tienjarenplan :

Vervoer fr.	96.412.000
Wetenschappelijke uitrusting en openbare diensten	129.676.000
Huisvesting van inlanders	26.840.000
Electriciteit en watervoorziening	186.535.000
Onderwijs van de inlanders	41.084.000
Hygiëne en geneeskundige installingen	23.811.000
Ontwikkeling van de landbouw	66.793.000
Fr.	571.151.000

Voor de uitvoering van het Tienjarenplan slaat de vastleggingsmachtiging voor sommige ontwerpen op een hoger bedrag dan het betalingskrediet van het jaar, zulks om die bestellingen mogelijk te maken waarvan de uitvoering het volgende dienstjaar overlapt. Vandaar het verschil tussen de bedragen van de vastleggingsmachtigingen en van de kredieten voor de artikelen 15, 20, 21bis en 23.

Dit was reeds het geval in 1956, en op de onderhavige begroting zijn kredieten ten belope van 74.600.000 fr. uitgetrokken ter betaling van uitgaven vastgelegd op grond van bij de buitengewone begroting 1956 verleende machtigingen.

De voornaamste verwezenlijkingen welke in de Buitengewone Begroting 1957 van Ruanda-Urundi voorkomen, zijn :

- De voortzetting van de werken aan de hoofdweg Usumbura-Kigali.
- De uitbreiding van de haveninstallaties te Usumbura alsmede de aanleg van de luchthaven van Usumbura.

Ces travaux seront financés en bonne partie par les crédits ouverts au B.E. 1956. Les montants y affectés au B.E. 1957 sont donc complémentaires.

- Le programme d'investissements dans le domaine de la production et du transport de l'énergie électrique, auquel il est consacré 183.000.000 de francs; il comprend la construction d'une centrale hydro-électrique sur la Taruka, et l'établissement de lignes de transport dans la région minière et de Bukavu à Usumbura.

Les divers programmes sont clairement détaillés dans les développements du budget et commentés dans l'Exposé des Motifs, ce qui en a facilité grandement l'examen.

DISCUSSION GENERALE

Les grands travaux.

La Commission tient à souligner l'effort remarquable réalisé jusqu'ici pour l'amélioration du réseau routier du Ruanda-Urundi et dont le présent budget marque la continuation; elle attire, toutefois, l'attention sur l'état de l'une ou l'autre route dont l'entretien laisse à désirer, notamment les routes Shangugu-Kibuye et Bukavu-Astrida.

Elle a demandé au Ministre quelques informations sur divers grands travaux en cours ou projetés.

1) La route Usumbura-Kigali.

Les études d'un nouveau tracé vont à leur fin. Un dossier d'adjudication est prêt pour l'exécution d'un premier tronçon de 40 km. de route modernisée.

2) Le nouvel aérodrome d'Usumbura.

Les travaux sont en cours depuis plusieurs mois et ils avancent normalement.

Cet aérodrome comportera deux pistes avec revêtement bitumeux; il autorisera l'atterrissage des avions du type D.C.4 à pleine charge.

(L'aérodrome actuel ne possède qu'une piste gravelée et des installations annexes de caractère provisoire.)

Die werken zullen grotendeels gefinancierd worden uit kredieten van de Buitengewone Begroting 1956. De op de Buitengewone Begroting 1957 daartoe uitgetrokken bedragen zijn dus aanvullend.

- Het investeringsprogramma op het gebied van de productie en het vervoer van elektrische energie waaraan een bedrag van 183.000.000 fr. wordt besteed. Het omvat de bouw van een hydro-electrische centrale op de Taruka, en de aanleg van vervoerlijnen in de mijnstreek en van Bukavu naar Usumbura.

De verschillende programma's zijn duidelijk uiteengezet in de uitgewerkte staten van de begroting en gecommentarieerd in de memorie van toelichting, hetgeen de bespreking er van sterk heeft vergemakkelijkt.

ALGEMENE BERAADSLAGING

De grote werken.

De Commissie wil de nadruk leggen op de buitengewone inspanning welke tot dusver werd gedaan voor de verbetering van het wegennet in Ruanda-Urundi en waarvan de voortzetting uit deze begroting blijkt; zij vestigt evenwel de aandacht op de toestand van sommige wegen waarvan het onderhoud te wensen overlaat, o.m. de wegen Shangugu-Kibuye en Bukavu-Astrida.

Zij heeft de Minister enkele inlichtingen gevraagd over verschillende aan de gang zijnde of ontworpen grote werken.

1) De weg Usumbura-Kigali.

De studie van een nieuw tracé loopt ten einde. Een toewijzingsdossier is klaar voor de uitvoering van een eerste vak van 40 km gemoderniseerde weg.

2) De nieuwe luchthaven van Usumbura.

De werken zijn sinds verscheidene maanden aan de gang en vorderen normaal.

De luchthaven zal twee startbanen met bitumeuse verharding bezitten; vliegtuigen van het type D.C.4 met volle lading zullen er kunnen landen.

(De huidige luchthaven heeft slechts een met grint bedekte startbaan en de bijhorende installaties zijn van voorlopige aard.)

3) Le port d'Usumbura.

L'adjudicataire des travaux vient d'être désigné; les travaux doivent commencer au début du semestre prochain.

Le nouveau port offrira une meilleure protection contre la houle et il pourra faire face à une augmentation du trafic; le pier actuel est exposé à tous les vents et sa capacité limite est atteinte.

La centrale hydro-électrique de la Taruka.

Un membre de la Commission a posé, au sujet de ce projet, les questions ci-après :

- 1) Quel sera le prix du kwh. :
pour les grands consommateurs ?
pour les petits consommateurs ?
- 2) N'avait-on pas décidé la construction de microcentrales ? La centrale de la Taruka sera-t-elle construite en remplacement de celles-ci ?

Voici la réponse transmise par le Ministre :

1) Quoiqu'il soit permis d'affirmer dès à présent que le prix de revient de l'énergie qui sera produite à la centrale hydro-électrique en construction sur les chutes de la Taruka sera nettement inférieure au prix de revient des centrales thermiques qui alimentent actuellement le Ruanda, il est impossible d'en fixer le chiffre en ce moment; les éléments indispensables à son établissement, tels que le coût réel de la centrale hydro-électrique et de la ligne de transport de force, avec ses postes de transformation, à construire entre la centrale projetée et Rwinkwavu, ne sont pas encore connus avec suffisamment de précision.

2) Il est exact qu'il a été décidé d'étudier la possibilité d'établir des microcentrales dans les petits centres dont la consommation réduite ne justifie pas la construction d'une ligne de transport pouvant y amener l'énergie électrique produite par les grandes centrales.

L'électrification par microcentrales n'a toutefois pas été envisagée pour les mines du Ruanda, la consommation escomptée de celles-ci justifiant la construction d'une centrale de plusieurs milliers de kw. et d'une ligne de transport de force allant du Nord à l'Est du Ruanda.

Les subsides aux émigrants vers le Kivu et le Katanga.

Ces subsides aux émigrants Banya-Ruanda vers le Kivu et Barundi vers le Katanga consistent en prestations faites en leur faveur et à titre gratuit à l'occasion de leur exode, tels que transport des personnes et des bagages,

3) De haven van Usumbura.

De aannemer van de werken werd onlangs aangewezen; de werken moeten in het begin van het volgend halfjaar aanvangen.

De nieuwe haven zal een betere bescherming bieden tegen de deining en uitgerust zijn met het oog op een toeneming van de aanvoer; de huidige pier is aan alle winden blootgesteld en zijn grens-capaciteit is bereikt.

De hydro-electrische centrale op de Taruka.

In verband met dit ontwerp stelde een lid de volgende vragen :

- 1) Wat zal de prijs zijn per kWh :
voor de grote afnemers ?
voor de kleine verbruikers ?
- 2) Was er niet besloten microcentrales te bouwen ? Wordt de centrale op de Taruka ter vervanging daarvan gebouwd ?

Het antwoord van de Minister luidt als volgt :

1) Hoewel men reeds nu kan zeggen dat de kostprijs van de energie welke zal opgewekt worden in de thans op de watervallen van de Taruka in aanbouw zijnde hydro-electrische centrale, heel wat lager zal liggen dan de kostprijs van de thermische centrales welke Ruanda thans voorzien, toch is het vooralsnog onmogelijk een juist bedrag te vermelden; de benodigde gegevens voor de berekening daarvan, zoals de werkelijke kostprijs van de hydro-electrische centrale en van de krachtvervoerlijn met haar transformatieposten, welke tussen de ontworpen centrale en Rwinkwavu moeten gebouwd worden, zijn nog niet voldoende nauwkeurig bekend.

2) Het is juist dat men besloten had de mogelijkheid te bestuderen om microcentrales te bouwen in de kleine centra waar het verbruik te beperkt is om de aanleg van een vervoerlijn tot overbrenging van de door de grote centrales opgewekte elektrische energie te verantwoorden.

De electrificatie door middel van microcentrales werd evenwel niet onder het oog genomen voor de mijnen van Ruanda, aangezien hun geraamde verbruik de bouw van een centrale van verscheidene duizenden kW en van een krachtvervoerlijn van het Noorden naar het Oosten van Ruanda verantwoordt.

De toelagen aan emigrerende naar Kivu en Katanga.

De toelagen aan de Banya-Ruanda die naar Kivu en de Barundi die naar Katanga uitwijken, bestaan in prestaties welke kosteloos te hunnen behoeve worden verricht bij hun uitwijking, als bijvoorbeeld het vervoer van personen en bagages.

distribution de vivres, salaires du personnel noir chargé d'instruire les candidats émigrants des conditions de départ, et frais d'organisation de centres d'accueil.

A noter que des crédits sont également prévus au budget extraordinaire du Congo Belge pour couvrir les dépenses d'installation des immigrants.

Le problème du dessèchement du sol dans l'Est du Ruanda-Urundi.

L'Est du territoire est sujet à un phénomène de dessèchement du sol imputé à la diminution de la surface des pâturages qui aurait provoqué une rupture de l'équilibre naturel et ayant pour résultat un abaissement du niveau de l'eau du sous-sol.

Un membre de la Commission a demandé au Ministre si des mesures étaient prises pour pallier ce phénomène.

De la réponse du Ministre il résulte que dans l'Est, comme dans l'ensemble de ces territoires, une propagande est menée auprès de l'indigène pour qu'il établisse ses cultures en lignes perpendiculaires à la pente du terrain, et qu'il plante des haies anti-érosives. La réglementation en vigueur concernant les feux de brousse n'autorisant ceux-ci que lorsqu'il sont pratiqués hâtivement, est aussi de nature à réduire l'érosion, le dessèchement du sol et l'accentuation de la détérioration du régime hydrologique.

Les études à effectuer sur ce sujet, suivant le plan décennal, par l'Inéac et l'Irsac, sont en cours. Il serait prématuré de vouloir en déduire, dès à présent, quelles seront les autres mesures souhaitables et réalisables dans l'Est du Ruanda-Urundi.

Les dépenses relatives à l'instruction des indigènes.

Un membre de la Commission constata avec satisfaction que des crédits sont inscrits au budget pour la création d'établissements scolaires dépendant du Vicariat Apostolique de Nyundo. Il estime que cet appui financier accordé au premier évêque autochtone de l'Afrique belge constitue une mesure très heureuse.

Un subside de 1.350.000 fr. est prévu à l'art. 24 pour des aménagements à réaliser au lycée inter-racial à Usumbura. A la demande d'un commissaire le Ministre a expliqué qu'il s'agit de l'intervention du Ruanda-Urundi dans les frais de construction à l'école « Stella Matutina », de locaux destinés aux quatre premières classes du dit lycée.

bedeling van levensmiddelen, lonen voor het inlands personeel dat er mede belast is de candidaat-emigranten over de voorwaarden van het vertrek in te lichten, en kosten van de organisatie van ontvangscentra.

Vermeld zij dat op de Buitengewone Begroting van Belgisch-Congo eveneens kredieten zijn uitgetrokken tot dekking van de uitgaven voor installatie van immigranten.

Het probleem van de droogmaking van de bodem in het Oosten van Ruanda-Urundi.

In het Oosten van het gebied is de grond ondiep en aan een verschijsel van uitdroging dat te wijten is aan een inkrimping van de oppervlakte van het weiland, hetgeen het natuurlijk evenwicht heeft verbroken en een daling van het peil van het grondwater tot gevolg heeft.

Een lid vroeg aan de Minister of er maatregelen waren genomen om dit verschijsel tegen te gaan.

Uit het antwoord van de Minister blijkt dat in het Oosten, gelijk over dat gehele gebied, propaganda wordt gevoerd bij de inlander opdat deze zijn cultures zou aanleggen in loodrechte lijnen t.o.v. de helling van het terrein en hagen zou aanplanten om de erosie tegen te gaan. Ook de regeling betreffende de broussevuren die deze slechts toestaat wanneer het vroegtijdig geschiedt, kan de erosie, de uitdroging van de bodem en een toenemende verslechting van de hydrologisch toestand beperken.

De studies welke in dit verband, volgens het Tienjarenplan, door het N.I.L.C.O. en het I.W.O.C.A. moeten gedaan worden, zijn aan de gang. Het ware voorbarig hieruit reeds nu te willen afleiden welke andere maatregelen in het Oosten van Ruanda-Urundi wenselijk en uitvoerbaar zullen zijn.

De uitgaven betreffende het onderwijs van de inlanders.

Een lid stelde met voldoening vast dat op de begroting kredieten zijn uitgetrokken voor de oprichting van scholen afhankelijk van het Apostolisch Vicariaat Nyundo. Hij is van mening dat deze financiële steun aan de eerste inlandse bisschop van Belgisch Afrika een zeer gelukkige maatregel is.

Op artikel 24 is een toelage van 1.350.000 fr. uitgetrokken voor de inrichting van het inter-rassen-lyceum te Usumbura. Op verzoek van een lid legde de Minister uit dat het hier een bijdrage van Ruanda-Urundi betreft in de bouwkosten, in de school « Stella Matutina », van lokalen bestemd voor de vier eerste klassen van vernoemd lyceum.

Les ressources extraordinaires du territoire.

Les dépenses extraordinaires du Ruanda-Urundi sont financées presque exclusivement par les avances accordées par la Belgique. Celle prévue au Budget extraordinaire de 1957 représente la huitième depuis 1950.

La Commission tient à souligner l'aide considérable consentie depuis cette époque par la métropole au territoire sous tutelle et qui se totalise par 2.700.000.000 de francs.

La Commission a adopté le projet par 10 voix contre 7.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
Ch. MOUREAUX.

Le Président,
W. VAN REMOORTEL.

De buitengewone ontvangsten van het gebied.

De buitengewone uitgaven van Ruanda-Urundi worden bijna uitsluitend gefinancierd door voorschotten van België. Het voorschot dat op de Buitengewone Begroting 1957 voorkomt, is het achtste sinds 1950.

De Commissie wil de nadruk leggen op de grote hulp welke sinds genoemd tijdstip door het Moederland aan het Trustgebied is verstrekt en waarvan het totaal 2.700.000.000 fr. bedraagt.

Het ontwerp is met 10 tegen 7 stemmen aangenomen.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
Ch. MOUREAUX.

De Voorzitter,
W. VAN REMOORTEL.